پاثۆلۆجی* ئیسلامییەکان لە کوردستان.. سامانی وەستا بەکر

پاثۆلۆجی* ئیسلامییەکان لە کوردستان"pathological"

تێبینی// ئەم بابەتە ڕوو لە بەشێک لە ئیسلامییەکانی کوردستانە و گشتگیر نییە.

"pathological"

پاثۆلۆجی* بەشێک لە ئیسلامییەکانی کوردستان بابەتێکە گرنگە، ئەبێ هەڵوێستەیەکی جدی لەسەر بکرێ، لەناو کۆمەڵگەیا بەگشتی وە لەناو خودی حیزب و هێزو ڕێکخراوە ئیسلامییەکانا بەتایبەتی، لەلایەن خەلکانێکی ناو خودی ئیسلامییەکان کە بە کوردایەتی و خواپەرستی چوونەتە ناو ئەو حیزب و ڕێکخراوانەوە نەک بە تەنها خواپەرستی، چونکوم خواپەرستی لەناو ماڵ و مزگەوت و هەر شوێنێکا ئەکرێ و پێوستی بە حیزب نییە، مرۆڤی ئیماندار بەبێ حیزبیش ئەتوانێ پەیوەندییەکی ڕەوانی لەگەڵ خوای خۆیا ببەستێ بەبێ هاوکاری، بەڵام خەڵکانێک بە تەواوکردن و پێی ئیمانیان و خواپەرستییەکی ڕاست کە خاک و نیشتمان خۆشویست بەشێکە لەی حیزب و ڕێکخراوی جیاجیایان هەڵبژاردووە، مەخابن سیاسەتی بەشێک لەو حیزبانە و سەرکرادیەتییەکانیان پێچەوانەی خواستی ئەندامە کوردپەروەرەکانیانە و سود لە نیەتی پاکی ئەو خەڵکانە وەرەگرن، لەبری کوردایەتی کەیلایەتی خەڵکانی ئەودیوی سنورەکان ئەکەن نمونەی ئەردۆگان نوێترین دیکتاتۆری سەردەم.

تاڵیبان و کوردستان:

تاڵیبان کە بە هێزێکی توندڕەو ڕادیکاڵی ئیسلامی تیرۆرست ناسراون چوونە ناو کابوڵی پایتەختی ئەفگانستانەوە، یەکەمین خەڵکانێک کە پەیوەندیان پێوەکردن و دوعای خێریان بۆ کردن بەشێک لە هێزە ئیسکامیەکانی کوردستان بوون، لە کاتێکا هەموو جیهان گەواهی توندڕەوی و چەوسانەوەو سوکایەتی بە ژن و کچ و خەڵکانی مەدەنی ئەو وڵاتە ئەیەن لەلایەن تاڵیبانەوە، لەسەردەمی حکومڕانی تاڵەبانا ئەفگانستان بووبووە مۆڵگە و حەشارگەی گەورەترین و ترسناکترین تیرۆرستان، تاڵیبان تەنها بە خەلافەتێک ڕازی ئەبن کە تیرۆری بیرو هزری ئازادی خود تیایا باڵادەستبێ و ترس و تۆقان سیمای حوکمڕانییەکەیا نبێ.

ئەگەر تەماشایەکی مێژوو و کردەوەکانی تاڵیبان و ئەلقاعیدە و داعش بکەین ئەوا ئەبینی کە تاڵیبان وەک ئەلقاعید و وداعش نیە، ئەگەرچی هەرسێکیان هێزی ئیسلامی توندڕەو داپڵۆێسێنەر و خۆسەپێنن، بەڵام تاڵیبان لە خەڵکانی پەراگەندەو ئەو دیووی سنورەکان و کۆکراوەی قینی ڕادیکاڵی ئیسلامی بەرامبەر ئازادییەکانی مر□ق و سەربڕین و جیهاد لە پێناو وە بۆ حۆرییەکانی بەهەشتا لەناو خاکی وڵاتانی تردا دروست نەبووە، ئەگەرچی تاڵیبان لەناوخۆی وڵاتەکەی خۆیانا توندڕەوێکی ڕادیکاڵ و دڵ ڕەق و دەمارگیرن بەرامبەر ئازادی تاک بەگشتی و ژنان بەتایبەتی، بەڵام ئەوان جیاوازن لە ئەلقاعیدەو داعش.

تاڵیبان خەڵکانێکی جەنگاوەری ئەفگانین لەسەر خاکی وڵاتی خۆیان بۆ دامەزراندنی خەلافەتی ئیسلامی دروست بوون. تاڵیبان بەرهه□می دڕدۆنکی و پەنجەشکانی براکان و دانونەکولانی هێزەکانی پێشخۆیانن. زۆر کەم بیستراوە کە جەنگاوەرانی تاڵیبان کاری خۆکوژیان لەناو خاکی وڵاتێکیترا بە ئەنجام گەیاندبێ، سنوری وڵاتانی درواسێیان بڕیبێ بۆ کاری خۆکوژی یان هەوڵدان بۆ دەستبەسەراگرتنی خاکی وڵاتانیتر بە مەبەستی دروست کردن و ڕاگەیاندنی خەلافەت.

ناتوانرێ چاو لەو ڕاستیە بپۆشرێ کە تاڵیبان هێزێکی تاریک پەرست و بەربادن، دژی ئازادی مر□قن، دنیابینی ئەوان بۆ بەڕێوەبردن زۆر پێچەوانەی کۆمەڵگایەیەکی مۆدێرن و لیبراڵە، بەڵام ناشکرێ دان بەوەیا نەنرێ کە تاڵیبان هێزێکی ئەفگانە و هەمیشە لە ئەفگانستاندا بووە و بۆ وەرگرتنی دەسەڵات لە ئەفگانستاندا شەڕی کردووەو و قوربانیناوە. سیاسەت و ئایدۆلۆجیاکەیت بە دڵ بێت یاخود نا، ئەمە ڕاستییەکە پێویستە بزانرێت.

□□□وی تاڵیبان دیارە و ئەزانرێ لەکوێوە هاتوون بۆ کوێش ئەچن، خاوەن ناسنامەی ئەفگانین، ب□ پێچەوانەی ئەلقاعیدو داعشەوە کە دوو هێزی چەتەگەرای و بێ ناسنامەن، دوو هێزی کۆکراوەی خەڵکانی پەراگەندەو ڕاونراوی وڵاتەکانی خۆیان، ئامانجیان دامەزراندنی خەلافەتێکە کە مر□قی ئازاد بوونی نەبێ، ژن و کچان کالایەکی سێکسیبن و کڕین و فرۆشتنیان پێوەبکرێ، تۆقاندن شوێنی یاسا بگرێتەوە.

بۆیە ئەگەر بەراوردیکی زانستیانە بۆ هێزە ئیسلامییەکانی کوردستان بکرێ ئەوا ئەبێ ئەو بەراوردە بەرامبەر تاڵیبان و ئیخوان موسلمین و حەماس و جیهادی ئیسلامی غەزە بێت نەک ئەلقاعیدە و داعش.

بەڵام باری هێزە ئیسلامییەکانی کوردستان بەرامبەر تاڵیبان لاسەنگ ئەبێت چونکوم ئەمان بەشێکن لە سیستمی دەسەڵاتدارێتی لە کوردستان و لە چەندین وێزگەشا بوونەتە پارێزەری دەسەڵات و حکومەت، ڕێگربوون و هاوکار□بوون لە گۆڕینی دەسەڵات، بەڵام تاڵیبان

لەماوەی ٢٠ساڵدا تەنها بۆ جارێکیش سازشی لەسەر بیروباوەڕ و دنیابینی خۆی نەکرد، نەک هەر لە حکومەت نزیک نەبۆوە بەڵکو شاخ و کێویان هەڵبژارد بەرامبەر دۆلاری ئەمریکی و ژیانی شاهانە.
ئەگەرچی هێزە ئیسلامییەکانی کوردستان بە ڕووکەش خۆیان وەک ئۆپۆزسیۆن ئەناسێنن بەڵام ژێربەژێر پێچەوانەی ئەوە کارئەکەن، نموونەش کاتێک کە بزوتنەوەی گۆڕان و سەرۆکی پەرلەمانەکەی بڕیاریانا کە تەمەنی سەرۆکی هەرێمی ئەوکاتە درێژنەکەنەوە بەڵام یەکگرتووی ئیسلامی ڕێگربوو ئامادەنەبوون بۆ ئەو کارە چونکە بەرژەوەندی ئەوان لەگەڵ درێژەدان بەم جۆرە حکومڕانی و سیستەمەیە کە هەرێمی پێ ئەبرێ بەڕێوە.
لێرەوە ئەگەیتە ئەو بڕوایەی کە هێزە ئیسلامییەکانی کوردستان کێشەیان لەگەڵ دەسەڵات و حوکمڕانی کوردستانا نیە تا ئەو کاتەی دەسەڵاتدارانی هەرێم پێتەکەیان بۆ شلکەن هیچ نەڵێن لە بەرامبەر ئەوەی ئەمان کۆمەڵگە تەسقیف بکەن و زۆرترین ئەندام بەلای حیزبەکانیان ڕاکێشن، زۆرترین کچ و ژن باڵاپۆشبکەن بەپۆشاکێک کە ئەمان خۆیان ڕەنگەکەی دیاریئەکەن، زۆرترین خەڵک لە مزگەوتەکانی سەربەخۆیانا کۆببنەوە، زۆرتین خەڵک بەشداری دەرس و وانەکانیان بەت کە مەبەست لێی بارگاویکردنیانە بە حیزبایەتی و ڕاپێچکردنیانە بۆ ناو حیزبەکانیان، هەڵبەتە باسی پشکی حیزبەکانیان ناکەین لەپارەی دزراوی میلەت و ئەمەیان ڕووبەڕووی ویژدانی خۆیان ئەکەینەوە، خۆ ئەگەر بشڵێن پارە لە هەردوو حیزبی باڵادەست و حکومەت وەرناگرین ئەوا سووچ لە قەباعەت خراپتر، کەواتە سەرچاوەی داهاتەکانیان لەکوێوەیە؟

ژن و ئیسلامییەکان:
بەشێک لە هێزە ئیسلامییەکانی کوردستان یەکەم بوون لە پیرۆزبایی کردن لە تاڵیبان دوای گەڕانەوەیان بۆ دەسەڵات لە ئەفگانستان، بەبرا و هاوپەیمان و هاوڕێ ناویان بردن و دوعایان بۆ ئەکردن کە سەرکەوتووبن و ئاستەنگ نەیەتە ڕێیان، تا ئەمڕۆ کێشە نیە، هەموولایەک چاوی لەوەبوو کە ئەکرێ گۆڕانکاری بەسەر بیری توندڕەوی تاڵیبانا هاتبێ و باشترە بەکردار ببینرێن و پاشان قسەیان لەسەر بکرێ.
وتەبێژی بزوتنەوەی تاڵیبان لەپەیامێکا ووتی، "ئەرکی ژنان تەنها منداڵ بوونە، پێویست ناکات بەشدارییان لەحکومەت و پۆستەکانا پێبکرێت". سەید زیکروڵڵا ئەلهاشمی وتەبێژی بزوتنەوەی تاڵیبان لەچاوپێکەوتنێکی تەلەفزیۆنیا لەگەڵ کەناڵی هەواڵیی"تۆلۆ"یان "طلوع" کە (کەناڵێکی بازرگانییە و سەر بە گرووپی "مۆبی"یە،

کەناڵێکی داری فارسیە و تاجیکەکان خاوەندارێتی ئەکەن، خاونی کەناڵەی "لەمار"یشن کە بە زمانی پشتۆ پەخش ئەکات) لە وەڵامی پرسیارێکا لە ئەگەری بەشداری پێکردنی ژنان لە کابینەی حکومەتەکەی تاڵیبانا ووتی "ئەرکی ژنان مناڵ بوونە و پێویست ناکا بەشداری کاری سیاسی بکەن، بەڵکو بەو سوکایەتیەش دەی ئاوی نەخواردەوە و زیاتر ڕۆی و دانی بەوەیا نەنا کە ژنان نیوەی کۆمەڵن، ووتی بەدانانیان لە ئەنجومەنی وەزیران نایانکات بەنیوەی کۆمەڵ بەبێ ئەوەی بزانرێ تا چەند مافەکانیان پێشێل ئەکرێ"، لەکاتێکا پێش چەند چرکەیەک هیچ ماف و ئازادیەکی بە ژنان نەهێشتەوە کاتێک ووتی کاری ئەوان تەنها مناڵ بوونە، ئەمە لەکاتێکایە کە واباوە "ئافرەت نیوەی کۆمەڵەو دایکی نیوەیکەیتریشێتی"، ئەی هێزە ئیسلامیەکانی کوردستان چییان ووت؟

لەگەڵ ئەوەی بەشێک لەهێزە ئیسلامیەکانی کوردستان یەکەمین خەڵکانێک بوون لەپیرۆزبای و دوعای خێر بۆ تاڵیبان کەچی کاتێک ووتەبێژەکەی تاڵیبان ئەو سوکایەتیەی بە کۆی ژنانی جیهان بەگشتی و ژنانی ئەفگانستان بەتایبەتی کرد، هیچ هیزێکی ئیسلامی کوردستان نەبەتاک، نەبەکۆمەڵ، نەوەک حیزب و ڕێکخراو بەبەری بوونی خۆیان لەوبیرە پڕ شەرمەزاری و ئابڕوتکێنەی ووتەبێژەکەی تاڵیبان ڕانەگەیان، هەر لایەنی کەم ئەگەر تەنها بۆ موجامەلەکردنی شەقامی کوردیشبێت، تەنانەت لەم کاتەشا کە چەند هەفتەیەکی کەمی ماوە بۆ هەڵبژاردن، ئەمەش خۆی لەخۆیا زەنگێکی پڕ مەترسی و ئاگادارکردنەوەیە بۆ هەموو ئازادیخوازێک، پەیامەکە لە هێزە ئیسلامیەکانەوە بۆ شەقامی کوردی کە لەئەگەری گرتنە دەسەڵاتی ئیسلامیەکانی کوردستان دوورنیە هەمان سوکایەتی بەژن و ماف و ئازادیەکان بکرێت، چونکە کاتێک تۆ ئامادەنەبی قسە لەسەر ئەو خاڵە جەوهەریە بکەیت و دەدەنک نەبی لەگەڵ بۆچوونی ووتەبێژەکەی تاڵیبانا کەواتە تۆ ڕازیت و ئەوەی ئەو ئەیڵێ بەوات پێیەتی و جێبەجێشی ئەکەی کاتێک دەسەڵات هەبێ، کە ئومێدەکەم هەڵوێستی خۆیا ئاشکرابکەن و شک لە یەقین ببەن.

پیاوسالاری و ئیسلام:

ڕاستیەک هەیە کە نابێ نادیدە تەماشا بکرێ، ئەویش حەزی مرۆڤە بۆ دەسەڵات جا چ ژن بێت یان پیاو، واتە مرۆڤ هەر لە ڕەچەڵەکەوە حەزێکی زۆری بۆ خۆسالاری و گرتنە دەستی دەسەڵات هەیە، ئیتر لە ماڵا بێت یان لە قوتابخانە یان فەرمانگە تا حکومەت، هەمیشە شەڕی خود بۆ دەسەڵات هەر لەگەڵ دروست بوونی مرۆڤەکانەوە هەبووەو هەر ئەشبێت، ئەم شەڕە لەناو بوونەوەرەکانیتریشا هەر بەهەمان شێوەیە،

هەمیشە ئازاترین سەرۆکایەتی ئەو گەلەئاژەڵە ئەکات كە لە
دەوروو بەرین، ئەگەرچی هێز تا ئێستاش یەکلاکەرەوەیە لەناو
ئاژەڵەکانا بەڵام ئەمە لەناو مرۆڤا گۆراوە بۆ ئەقڵ پاشان هێز،
واتە مرۆڤ ئەقڵ بەکارئەهێنێ بۆ گرتنەدەستی دەسەڵات ئەگەرچی
بەڕێگای توندوتیژی و هێزی چەکیشەوە بێت بەڵام سەرەتا ئەقڵ
بەکارئەهێنێ پاشان هێز واتە ئەقڵ خستنە خزمەتی هێزەوە بۆ
وەرگرتنی دەسەڵات و خۆسالاری.
لە بەشێک لە وڵاتانی ئاسیا و رۆژهەڵاتی ناوین و بەشێک لە ئەفریقا
كۆی ئەو جوگرافیایەی ئیسلام ئاینی باوی کۆمەڵگەکەیەتی هاوکارییەکی
زۆر هەیە بۆ تێرکردنی حەزی پیاو سالاری، ئەو هاوکارییە لە
پارچەکانیتری جیهان بەردەست نیە، ئەویش ئاسانکاری ئیسلامە بۆ
خۆسەپاندن و پیاوسالاری.
ئیسلام ڕێگەی بەوە یاوە كە پیاو خاوەنی دەسەڵاتبێت و دەسەڵات و
هێز ل□ بەرژەوەندی پیاو یەکلای بکاتەوە (الرجال قوامون علی
النساء)، جا ئیتر موفەسیرە ئیسلامییەکان هەر جۆرە لێکدانەوەیەک و
داتاشینێکی بۆ بکەن شوێن ناگرێ، چونکە لەیەکەم بەرکەوتن و گوێ
بۆگرتنا، ئەوە لای گوێگر دروست ئەکات كە پیاو لە ژن بەهێزترە،
پیاو حاکم و دەسەڵات بەدەست و سەرۆکە، پیاو لە ژن باشترە، پیاو
زیرەکتر و زرنگترە، بەڵگەش بۆ ئەمە دوو شتی زۆر ئاسانە كە
ئیسلامیەکان ناتوانن ئینکاری بکەن، یەکەمیان ئەوەیە كە خواوەند بە
پیاو پێناسە کراوە، كۆی ناوەکانی نێرینەیە و هەر بە سیفەتی
پیاویش ناوهێنراوە. دووەمیش ئەوەیە كە كۆی پەیامبەرەکان
“پێغەمبەر” نێر بوون، لە گێڕانەوەکانی “البخاري”ا هاتووە كە
پەیامبەری ئیسلام ووتوویەتی “لن یفلح قوم ولوا أمرهم امرأة” واتە
گەل سەرناکەوێ ئەگەر حاکمەکەی یان دەسەڵاتدارەکەی ژن بێت.
لێرەوە ئەوەمان بۆ ڕوون ئەبێتەوە كە پیاوانی وڵاتانی ئیسلام لەپاڵ
غەریزەی بۆماوەیی دەسەڵات و حەزی مرۆڤ بۆ خۆسالاری، ئیسلامیش
هاندەرێکی سەرەکی و پاڵنەرێکی زۆر هاوکار و باشە بۆ پیاوان تا
هەمیشە لەبیری پیاوسالاری و خۆ بەیەکەم و ژن بە پاشکۆ ببینێت.

خاک، نەتەوە، ئاین:

هەرچۆنێک ئەیهێنی و ئەیبەی ئەگەیتە ئەو ئەنجامەی كە زۆرینەی
ئیسلامی سیاسی کورد یان لە ئاینەکەی تێنەگەشتووە، یان
هەڵخەڵ□ تێنراوە و لەخشتەبراوە، یان باش لە ئاینەکەی گەشتووە و
ئەوە ئاینەکەیەتی داوای لێئەکا كە خاک و نەوتەوە بکات بە قوربانی
ئاینەکەی كە ئەمیان هەڵەیەوە ئاینی ئیسلام شی وای نەوتووە.
ڕاست ئەوەیە و ئەبێ هێزە ئیسلامییەکانی کوردستان خاک و نەتەوە بە

بەشێک لە خوداپەرستی و تەواوکردنی ئیمانیان تەماشابکەن، وەک ئەوەی لە گێڕانەوەکانی پەیامبەری ئیسلاما هاتووە (من قتل دون ماله فهو شهید، من قتل دون دمه فهو شهید، من قتل دون دینه فهو شهید، من قتل دون اهله فهو شهید)، بەداخەوە بەشێک لە حیزب و هێز و ڕێکخراوی ئیسلامی هەندێ لە خەمی موسوڵمانەکی بەرما وفەلەستین و مووریدی ئەردەگانن، چارەکی ئەوە هەستیان بە خاک و نەتەوە نیە.
هێزە ئیسلامییەکان بە گشتی ئەوانەی کوردستانیش ئەگەرچی یەک خواو یەک پەرتوک و دینیان کردووە بە چەندین پارچەوە مەزهەب و تەریقەوە، لەژێر ناوی ڕێکخراوی جیاواز جیاوازا بە بەرژەوەندی کەسی و خێزانی و ئابوری خۆیان ڕێکخستووە، بەڵام ناوەرۆک هەموویان هەر یەکن، ئەگەرچی هەندێکیان توندئاوەژ و هەندێکیشیان میانەڕەو خۆیان نمایش ئەکەن، بەڵام چەند نموونەیەکی مێژووی نزیکی ناوچەکە و جیهان گەواهی ئەوە ئەدەن کە هەموویان یەک ئامانجیان هەیە بەڵام ڕێگایان جیاوازە.
ئەگەر هەڵوێستی هێزە ئیسلامییەکانی کوردستان بەرامبەر سێ ڕووداو لە فەڕەنسا، فەلەستین و ئەفگانستان وەرگرین ئەوا بەڕوونی ئەبینین و بە ئاسانی تێئەگەین کە نەرمترین تا توندترین ئیسلامی سیاسی بیروبۆچوونیان چۆنە و ئەگەر فرسەتیان بۆ ڕێکەوێ چ جۆرە حوکمێک ئەچەسپێنن.
هێزە ئیسلامییەکانی کوردستان لەماوەی ڕابردووا تا دواین گۆڕانکاری لە ئەفگانستان هەڵوێستیان نەگۆڕابووە لەوەی کە ئەوان پاڵپشتی دەسەڵات و حوکمی ئیسلامی ئەکەن کە ئەمەش مافی خۆیانە و هەر بۆ ئەوەش تێئەکۆشن.
نابێ حیزبەکی ئیسلامی یان کەمەنیست بانگەشەی نەتەوەیبوون بکەن، چونکە ئەوان بۆ ئەوە دروست نەبوون.
کەمەنیست خەبات بۆ بەختیاری گەلان ئەکات و باوەڕە بە سنور نیە، ئیسلامییەکانیش خەبات بۆ دروست کردنی خەلافەتی ئیسلامی ئەکەن و نەتەوەو سنور بۆ ئەوان هیچ واتایەکی نیە، هەڵبەتە لە کەمەنیست و لە ئیسلامییەکانیشا ئەکرێ کەسانێک هەبن کە جیاوازتر بیربکەنەوەو باوەڕیان بە کوردایەتی و دەوڵەتی کوردی هەبێ بەڵام ئەو کەسانە کەمینەیەکی ناو ئەو حیزبانەن.

سێ نمونە:
کاتێ لە غەزە تیرۆرستەکی حەماس و جیهادی ئیسلامی لە کردەوەیەکی تیرۆرستیان ڕزگاری نابێ و ئەکوژرێ، لە هەواڵەی حیزبە ئیسلامییەکانا بە شەهید ناوی ئەهێنن، کەچی پێشمەرگە و شەڕڤان و گەریلا بە کوژراو ئەخوێننەوە، یان کە لە غەزە منداڵێک ئەکوژرێ یا کە

ڕووبەڕووبوونەوە لە نێوان ئیسرائیل و فەلەستینیەکانا ڕۆئەیا ڕاستەوخۆ ئازراو ناڵەی عەرەبە فەڵەستینیەکان لە هەناو و گەرووی هێزە ئیسلامیەکانی کوردستانەوە بەرزئەبێتەوە یەنە سەر شەقامەکان و خۆپیشاندان ئەکەن، کەچی کاتێ تورکیا و سەرۆکە ئیخوانیە شۆڤێنیەکەی عەفرین و سەرێ کانێ و گرێ سپی داگیرئەکا و تیرۆرستە ئیسلامیە یاوەرەکانی دەستدرێژی ئەکەنە سەر کچانی کورد و سوکایەتی بە پیرو بە تەمەنەکان ئەکەن، مەخابن هێزە ئیسلامییەکان بێدەنگی هەڵەبژێرن.
لەسەروبەندی جەنگی جیهانی یەکەما زۆربەی زلهێزەکانی جیهان کەوتنە دژایەتی عوسمانیەکان و پاشانیش بوون بە نەیاری ئەتاتورک، کەچی گەگە کورد بەڕابەرایەتی پیاوانی ئاینی و شێخ و مەلاکان بوو بە هاوپەیمان و داردەستی تورک، کە تا ئێستاش کورد باجی ئەو هەڵە مێژووییە ئەیات کە ئەگەر ڕاستکردنەوەی مەحاڵ نەبێ ئەوا بەبێ هاوکاری و بەخودی کورد تاقەت پڕوکێن ئەبێ.
ئێستاش جارەکیتر کە زۆربەی هەرە زۆری زلهێز و دەرو دراوسێی و وڵاتانی دیموکراسیخواز بوون بە نەیار و دژایەتی سیاسەتی ئەردۆگان ئەکەن، کەچی دیسانەوە گەگە بەشێک لە ئیسلامی سیاسی ڕادیکاڵ و ئیخوانی بوون بە دەست و موریدی کابرای دیکتاتۆر، هەڵبەتە لەرەیا باسی هێزە ئیسلامییەکان ئەکەین ئەگەرنا حیزبەکانیتریتیش لەو خووە ناشرینە بەبەش نین.

کـاتێک کە خوێنکـارێکی ڕادیکـاڵی ئیسلامـی بەشێـوەیەکی وەحشیگەرای هێرشی کردە سەر مامۆستاکەی و سەری لەجەستەی جیاکردەوە، ئەو بابەتە بە بەڕێژەی جیهانی و هەموو مرۆڤدۆستانی هێنایە سەر هەڵ و سەرکۆنەی ئەو تاوانە نامرۆڤانەیان کرد، پاشان سەرۆکی فەرەنسا وتارێکی پێشکەش کرد و بەرگری لەڕای ئازاد کرد لەو وڵاتە، کەچی ئسلامیەکـانی کوردسـتان وەک هەر تونـدڕەوێکیتر دەسـتیان کـرد بە هێرشکـردنە سـەر فەرەنسـا و سـەرۆکەکەی و دیـوە ڕادیکاڵییەکەیـان بەسـەریانا زاڵتـر بـوو لە مرۆڤـایەتی بەبێ ئەوەی هیـچ چـاکەیەکی فەرەنسا بەرامبەر کورد و دەسکەی بیانجوڵێنە.

فەرەنسـایەک کە لە دوای سـاڵی ١٩٩١ وە بۆتە چەتـر بۆ کـورد و وەک ئەندامەکی هەمیشەیی ئەنجومەنی ئاسایشی نێودەوڵەتی لە هەوڵدایە بە دۆستایەتی کورد و دژایەتی و شکستپێهێنانی هەر کارێک کە لە بەرژەوەندی کوردا نەبێت.
ئەو ڕووداوەی فەرەنسا شەرێک نەبوو/نیە لەنێوان فەرەنسا و ئیسلاما، بەڵکـو ئەوە شەڕێکە لە نێـوان کۆمەڵگەی فەرنسـا بە هەمـوو چیـن و

تــوێژو ئــاین و مەزهەبەکــانەوە لەگەڵ لەگەڵ فکرەکــی ڕادیکــاڵی تونــدئاوێژ و تیرۆریســتی نــامۆ بە مرۆڤــایەتی، کەچــی بەشێــک ئیسلامییەکــانی کوردســتان هەر لەبەرەی تیرۆرســت و ڕادیکاڵەکانــا مانەوە.
ئەو شێوەی نێــوان کۆمەڵگە و هەڵگرانــی بیــری تونــدوتیژی و ئیسلامــی ڕادیکــاڵ تەنهــا لە فەرەنســا نیە و پەیوەنــدیشی بە نیشانــدان و بڵــاوکردنەوەی وێنەی پەیــامبەری ئیسلامەوە نیە هەنــدەی خواســتێکی تێرکردنی ئەو ڕق و کینە و ئارەزووی خوێن ڕشتنەی ئیسلامیە ڕادیکاڵ و هەڵگرانی بیری توندوتیژیەوە هەیە، بۆ نمونە بەهاری ساڵی ٢٠١٧ لە کردەوەیەکی تیرۆریستیا کەسێکی توندئاوێژ و ئیسلامی ڕادیکاڵ بە بارهەڵگرێگەوە لەناو جەرگەی سەنتەری شاری ستۆکهۆڵما خۆی کرد بەناو خەڵکی سقیل و بێ تاوانا چەندین کەسی شەلاو پێنچ کەسیشی کوشت کە یەکێکیان مناڵێکی بێ تاوانی یانزە ساڵان بوو، کەچی بەشێک ئیسلامییەکــانی کوردســتان هەر لەبەرەی تیرۆرســت و ڕادیکاڵەکانــا مانەوە.

ئەوەی لە کوردستاندا دەیبینین کاردانەوەیەکی دۆگمایی و ترسناکە، کاتێک ئەبینی کە کوردێکی موسوڵمان بە ڕاستەوخۆ یان ناڕاستەوخۆ پشتگیــری خۆی بۆ خــوێن ڕێژێــک و ســەربڕێکی چیچــانی تونــدڕەو، تیرۆرستێکی فەلەستینی، دیکتاتۆرێکی تورکی ئیخوانی و بزوتنەوەیەکی ئیسلامی ڕادیکاڵی ئەفگانی دژ بە ژن و ئازادی و پێشکەوتن دەربڕێ، ئەوە واتای ئەوەیە کە موسوڵمانی کورد شوناس و ناسنامەی خۆی لە وون بــووە، لە نێــوان نەتەوە و دیــن، تونــدڕەوی و میــانڕەوی و ئاشتەوایی و شەڕەنگێزی، بۆیە گرنگە ئاقڵمەندانی ناو هێزە ئەو ئیسلامیانەی کوردستان هەڵوێستێک بکەن و جارێکیتر بیرلە سیاسەت و ئاین و نەتەوە و خاک و نیشتمان بکەنەوە، ڕێگە نەیەن کە بەشێک لە سەرکردایەتی ناو ئەو حیزب و ڕێکخراوە ئیسلامیانە خواپەرستی و کوردایەتی و خۆشەویستی و خاک و نیشتمان و نەتەوە لێکجیاکەنەوە.

سامانی وەستا بەکر
٢٠٢١-٩-١٨
سوید-ستۆکهۆڵم

*پاثۆلۆجی = زانستی نەخۆشی